

Det kongelige kunnskapsdepartement
Postboks 8119 Dep
0032 OSLO

Deres ref.

Vår ref.
16/15216-2

Dato
20.01.2017

Høringsuttalelse fra Skien kommune til forslag til ny forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver

Det vises til høringsbrev datert 20.10.2016 med forslag til ny forskrift til Lov om barnehage (barnehageloven), jf. § 2 syvende ledd.

Kunnskapsdepartementet har arrangert regionale høringskonferanser i forbindelse med utsendelse av høringsutkastet. Styrere fra kommunens barnehager og representanter fra Oppvekst administrasjon deltok på høringskonferanse i Skien 10.11.2016.

Denne høringsuttalelsen bygger blant annet på innspill fra styrerne i kommunens barnehager, som igjen har drøftet forslaget til ny rammeplan med sine ansatte. En av barnehagene har drøftet forslaget med sitt samarbeidsutvalg.

Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver (rammeplanen) er forskrift til barnehageloven og utgjør, sammen med barnehageloven, de viktigste styringsdokumentene for både barnehagens ansatte og eier. Rammeplanen skal bidra til å tydeliggjøre barnas rettigheter og utdype forpliktelsene barnehagens ansatte og eier har. Etter en helhetlig vurdering leverer Skien kommune følgende høringsuttalelse til Kunnskapsdepartementets høringsutkast.

Sentrale prinsipper

Forslaget til ny rammeplan viderefører synet på barn og barndom, et helhetlig læringsbegrep og barnehagen som arena for omsorg, lek, læring og danning. Samtidig tar den opp i seg samfunnsutviklingen og ny kunnskap om barn og barnehager. Skien kommune ser det som positivt at rammeplanen viderefører sentrale prinsipper fra tidligere rammeplaner samtidig som forslaget til ny rammeplan er oppdatert og forskningsbasert. Selv om høringsutkastet fremstår som tydeligere enn nåværende rammeplan, med mange krav til barnehagens ansatte og eier, vurderer Skien kommune at det fortsatt er mulighet for lokal tilpassing og variasjon. Det er likevel grunn til å stille seg kritisk til om økte krav og ansvar til eier kan medføre en svekkelse av barnehagelærernes metodeansvar.

Barnehagens samfunnsmandat

Rammeplanen skal utlede samfunnsmandatet Stortinget har gitt barnehagen gjennom barnehageloven. Kunnskapsdepartementet har hjemmel til å fastsette forskrift om barnehagens innhold og oppgaver. Skien kommune mener at gjeldende rammeplan har en tydeligere og mer synlig kobling til

Kommunalsjef Oppvekst

Tlf: +47 35 58 10 00

postmottak@skien.kommune.no

Post: Pb. 158, 3701 Skien

Besøk Senter for Oppvekst, Kongensgt.31

Bank: 2680.07.01049

Org. Nr.: 938 759 839

www.skien.kommune.no

barnehageloven enn høringsutkastet har. Gjeldende rammeplan innledes med at § 1 *Formål* siteres, og tydeliggjør på denne måten hvordan rammeplanen som lovforskrift bygger på samfunnsmandatet. I tillegg har den ulike sitater fra barnehageloven som innledning til de ulike kapitlene. Dette mener Skien kommune bør videreføres i ny rammeplan. Sitater fra barnehageloven bidrar til å legitimere rammeplanen som juridisk dokument, likestilt med selve loven. Selv om høringsutkastet i teksten henviser til lovparagrafer oppleves ikke dette som dekkende for samfunnsmandatet slik det er gitt av Stortinget.

Ved å sitere §§ 1 og 2 innledningsvis i ny rammeplan vil det blant annet gi oversikt over hvilke verdier Stortinget har vedtatt for barnehagene. Skien kommune mener at den videre rammeplanteksten kan synliggjøre hvordan departementet utdyper og fortolker samfunnsmandatet. Det er positivt at det henvises til annet lovverk og FNs barnekonvensjon der det naturlig hører hjemme.

Demokrati og barns medvirkning

Helhetlig oppleves høringsutkastet som tydeligere etter at Kunnskapsdepartementet har unnlatt å bruke for mye tekst som ikke omhandler rettigheter eller plikter. Det er fint at mange «bør»-bestemmelser er byttet ut med «skal». Teksten kan likevel oppleves som uklar eller lite konkret knyttet til enkelte områder.

Et eksempel er kapittel 2 - Barns medvirkning. Her er selve lovteksten flettet inn i rammeplanteksten slik at leseren må finlese for å skille mellom hva som er lovtekst og hva som er utdyping av lovteksten. Utover de tre setningene lovteksten består av er det kun fire setninger som utdyper dette grunnleggende temaet. Skien kommune foreslår at rammeplanteksten i dette kapitlet utdyper lovteksten videre ved å si noe om hvordan barns rett til medvirkning og dannelsesbegrepet henger sammen.

Under barnehagens verdigrunnlag omtales demokratibegrepet. Skien kommune mener dette avsnittet kunne vært tydeligere med hensyn til barnas muligheter og erfaringer knyttet til å yte motstand eller bidra til endringer i barnehagen. Selv om dette løftes frem i kapittel 3 under *barnehagen skal fremme danning* kan det synes som om barnas uttrykk i overkant blir avhengig av de premissene som legges av barnehagens ansatte.

Lek, livsmestring og helse

At temaet *livsmestring og helse* er tatt med i verdigrunnlaget vurderes som positivt. Det kan bidra til å styrke barnehagens fokus på trivsel og arbeid med å utvikle et godt psykososialt læringsmiljø. Det fremkommer tydelig at dette temaet henger sammen med fagområdet *kropp, bevegelse, mat og helse*.

Det er viktig å understreke at barnehagen ikke bare skal ivareta, men også fremme barnas behov for lek. Det er viktig å vektlegge den leken barna selv oppfatter som lek, som grunnlag for trivsel, livsmestring og helse i barnehagen.

Planlegge, dokumentere og vurdere

Skien kommune mener at arbeid med kvalitetsutvikling i barnehagen henger tett sammen med personalets planlegging, vurdering og dokumentasjon av barnehagens innhold. Utdanningsdirektoratet omtaler pedagogisk dokumentasjon som *en arbeidsmåte som handler om å gjøre pedagogisk arbeid synlig og åpent for tolkning, dialog, diskusjon og innsikt*. I høringsutkastet er ikke pedagogisk dokumentasjon nevnt, Skien kommune foreslår at dette tas inn da det er spesielt egnet som utgangspunkt for drøftinger både i barnehagens personalgruppe og i foreldresamarbeidet. Denne formen for dokumentasjon er i tillegg fin å bruke sammen med barna fordi den kan bidra til deres medvirkning i forhold til barnehagens innhold.

I høringsutkastet står det at *barnehagen skal utarbeide en årsplan, planer for kortere og lengre tidsrom og for ulike barnegrupper etter behov*. Skien kommune mener denne setningen er uklar fordi den omtaler den lovpålagte årsplanen i samme setning som øvrige former for ikke-lovpålagte planer. Årsplanen bør omtales for seg, slik den omtales nå kan det oppfattes som om det er frivillig for barnehagene å utarbeide en årsplan.

Progresjon og overganger

Skien kommune mener at det i høringsutkastet er gjort gode og tydelige grep knyttet til progresjonsbegrepet. Det samme gjelder temaet *overgang* som i praksis vil virke inn på hvordan barnehagen planlegger for progresjon for både de yngste og de eldre barna. Det fremkommer tydelig i rammeplanteksten at overganger skal planlegges nøye, både ved oppstart i barnehagen og overgang til

skole.

Ansvar og roller

Skien kommune foreslår å ta inn en tekstbit fra gjeldende rammeplan som sikrer metodeansvar:

«Barnehagen er en pedagogisk virksomhet som skal planlegges, dokumenteres og vurderes. Den enkelte barnehage står fritt til å velge metoder og omfang ut fra lokale forutsetninger og behov. Gjennomføringen av planene må være så fleksible at det er rom for spontanitet og barns medvirkning. Barnehagens styrer har et særlig ansvar for å iverksette og lede barnehagens arbeid med planlegging, dokumentasjon og vurdering. Pedagogisk leder har ansvar for planlegging, dokumentasjon og vurdering av arbeidet i barnegruppen han/hun har ansvar for» (KD, 2011: 53).

Dette vil sikre at den nordiske modellen for barnehage fortsetter å stå sterkt, og er også helt i tråd med tankene for skolen i Stortingsmelding 28. Barnehagelærerne må bli gitt samme tillit som skolelærerne.

Skien kommune har vurdert hvorvidt:

- **forslaget til ny rammeplan fungerer som et tydeligere styringsdokument**
Ingen kommentar.
- **forslaget til ny rammeplan fungerer som et velegnet arbeidsdokument for barnehagepersonalet**
Fordi metodeansvar ikke vektlegges i større grad, risikerer man at dokumentet ikke blir et arbeidsdokument for personalet, men et styringsverktøy for eier. Skien kommune stiller seg kritisk til dette.
- **forslaget til ny rammeplan ivaretar barnehagens brede samfunnsmandat**
Ivaretakelsen av barnehagens brede samfunnsmandat er omtalt tidligere i høringsuttalelsen under *barnehagens samfunnsmandat* der Skien kommune leverer innspill til dette temaet.
- **hvilke deler av rammeplanen som bør utdypes i veiledningsmateriell**
Skien kommune mener at høringsutkastet kunne vært tydeligere når det gjelder barnehagenes arbeid med årsplan og foreslår at det utarbeides veiledningsmateriell knyttet til dette.